

PROF. DR. VALEH HACILAR (1951-2010)

Bizim Ahıska dergisinin okuyucuları, bu sayfalarda daha önce yazılarını ve bir de kısa biyografisini okudukları Prof. Dr. Valeh Hacılar, bu dünyadan göç etmiştir. Vefat haberi geldiği zaman şu notu düşmüştüm:

“Dergimizin e-posta adresine Ahmed Ahmedov'dan 17 Şubat 2010 tarihinde gelen haberle sarsıldık. Valeh Hacılar vefat etmiş! Hem de 23 Ocak'ta! Fakat haber bize şimdi geliyor. Vah bize, veyl bize. Dergimizin 17. Sayısı da tam bugün matbaadan çıkıyor! Hâlbuki Valeh Hocayla ilgili sözlerimizi o sayıda verir, okuyucuya duyururduk.”

Prof. Hacılar, çok muhterem bir insan ve çok değerli bir bilim adamıydı. Onun kaybı, Türkolojinin çok değerli bir mensubunun hayat sahnesinden çekilmesi demektir. Gürcistan Edebiyat Akademisi Üyesi, Tiflis Çavçavadze Devlet Üniversitesi Öğretim Üyesi olan Hacılar, âlim, şâir ve pedagoğ cepheleri olan nadir şahsiyetlerden biriydi.

Valeh Hacılar, 15 Nisan 1951 tarihinde Gürcistan'ın Borçalı bölgesi Darvaz köyünde dünyaya geldi. Yüksek tahsilini Bakü'de tamamladı, vatanına döndü. Azerbaycan ve Gürcistan Yazıcılar Birliği üyeliğine kabul edildi. 1973 yılında Tiflis Devlet Pedagoji Enstitüsünde göreve başladı. 1989'da TDPE'nin Azerbaycan Dili ve Edebiyatı Bölümü Müdürü oldu ve bu görevi 17 sene yürüttü.

1984'te Azerbaycan İlimler Akademisi'nin Nizami adına Edebiyat Enstitüsü'nde *Azerbaycan Dilinde Şiir Söyleyen Gürcü Âşıkları* konulu yüksek lisans tezi, 1993'te aynı enstitüde 'Azerbaycan Folklorunun Seciyyevî Hususiyetleri (Gürcistan'da Türkçe Folklor Örnekleri) konulu teziyle de doktorasını tamamladı. Hacılar, 2000 yılında Gürcistan Edebiyat İlimleri Akademisi'nin asil üyeliğine seçilmiştir.

Valeh Hacılar, edebiyat, folklor ve bilhassa Borçalı-Qarayazı ve Ahıska-Cavaxet'te yaşayan Türkçe folklor malzemesi toplamış; bunlar üzerinde incelemeler yapmış ve neşretmişti.

Gürcistan arşivlerindeki millî folklor örneklerini gün yüzüne çıkarmış, Gürcüceye çevirmiş ve neşretmiştir. Bu sahada çok önemli bir mesai yaptığını ifade etmeliyiz. Bu çalışmalarını, çeşitli ülkelerde karıldığı ilmî toplantılarda bildiri olarak ilim alemine sunmuştur.

Prof. Hacılar, mütercim olarak Azerbaycan ve Gürcistan dilleri ile ilgili sözlük çalışmalarına aktif olarak iştirak etmiştir. Hacılar'ın birçok şiiri, Gürcüceye tercüme edilmiş; kendisi de Gürcü, Rus, Ukrayna ve Abxaz şiirinden tercümeler yapmıştır.

Hacılar, Borçalılı efsanevî kahraman Mehralı Bey ve Borçalı'da millî çete hareketleri hakkında önemli araştırmalar yapmış, bunları neşretmiştir. Halk edebiyatının muhtelif sahalarıyla ilgili birçok kitabın müellifidir.

Valeh Hacılar, Gürcistan, Azerbaycan ve Türkiye'de ilmî çevrelerin yakından tanıdığı ve takdir ettiği bir şahsiyetti. Birçok ilmî kuruluşun üyesi veya temsilcisiydi. Onun renkli hayatı ve dinamik ilmî faaliyeti, Türkiye'de bir doktora çalışmasına konu olmuştur (Semra Alyılmaz, Atatürk Üniversitesi-2003).

En verimli çağında aramızdan ayrılan merhum Prof. Valeh Hacılar, kendi vasiyeti üzerine doğduğu köyde defnedilmiştir. Allah rahmet eylesin.

Tiflis'te onu sevenler VARLIK adlı bir özel sayı çıkarmışlar. Bu derginin bazı yazılarının başlıkları şöyledir:

Hüseyn Yusufov:

*Bizim Valeh Hacılar'dan üstün ziyalımız yoktu
Zelimxan Memmedli:*

Valeh Hacılar yolu, Cennete giden yol

Nizami Ceferov:

*Valeh Hacılar Türk Dünyasının Gürcistan'da
dalgalanan bayrağıydı*

Elövset Osmanlı:

Borçalı dağının azametli zirvesi

Hasan Hacısoy:

Bir şimşek ömrü yaşadı Valeh Hacılar

Orhan Söylemez:

Türk Dünyasından bir çınar daha devrildi

Ramiz Bekirov:

Ulu Türk oğlu, büyük muallim

Şahbaz Şamıoğlu:

Gökten bir yıldız kaydı ✨

■ Bizim Ahıska

VARLIQ

MƏN, SƏN, O - BİZ!

2 MART
2010-CU İL

e-mail: varliq@hotmail.eu

HƏFTƏLİK İCTİMALİ-SİYASİ QƏZET

ДЖИРИК: (1993) 1993-2010-ЮРИДИЧЕСКО-ПОЛИТИЧЕСКОЕ ПУБЛИЦИСТИЧЕСКОЕ ИЗДАНИЕ

XÜSUSİ BURAXILIŞ